

Erfaring frå felles tilsynskontor Hallingdal

KOMMUNALT AVLØPSTILSYN OG VASSFORVALTNING – HALLINGDAL
(KAV HALLINGDAL)

GLEN ARVID VALSTAD

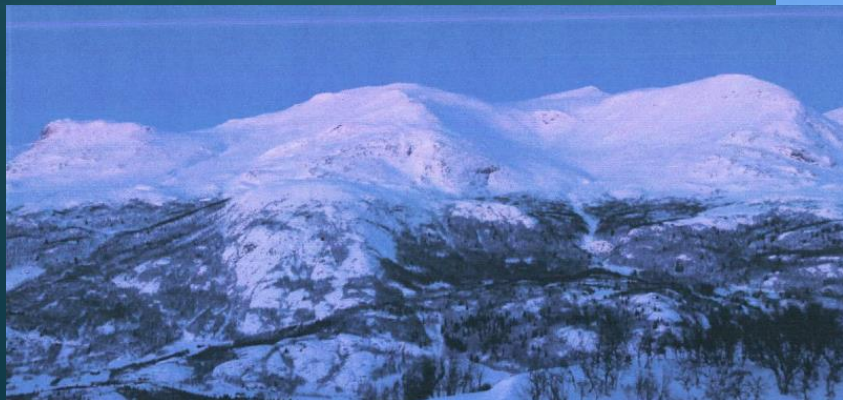
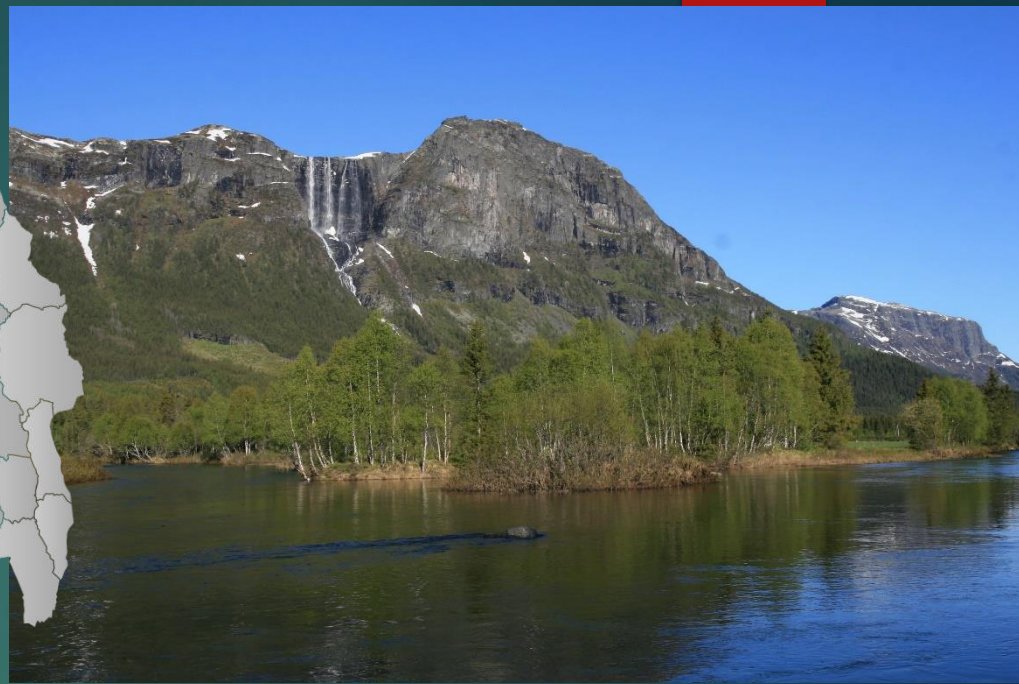
Om meg

- ▶ Jobba i 14 år som tømrar i Hallingdal
 - ▶ Hyttefelt – Leilegheitsbygg – Bustad
- ▶ Teknisk fagskole på Gjøvik
- ▶ Jobba i Ål Kommune sidan 2018
 - ▶ Fokus på spreidd avløp
 - ▶ Opprette felleskontoret i Hallingdal
- ▶ Jobba som avdelingsleiar for KAV sidan 2021
- ▶ Sitter i Norsk Vann avløps komité

Hallingdal

- ▶ Areal 5840 km² (70% > 900moh)
- ▶ Ca. 21 000 innbyggjarar
- ▶ Ca. 22 000 hyttar
- ▶ Landbruk og turisme

KAV – Hallingdal

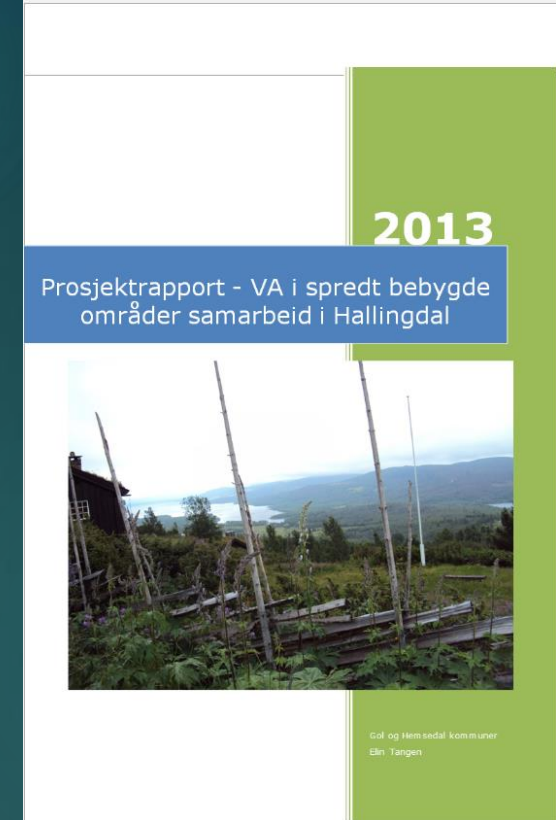
Kommunalt avløpstilsyn og vassforvaltning

- ▶ Vertskommunesamarbeid mellom Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal og Ål, der Ål er vertskommune.
- ▶ Tilsyn og saksbehandling, kap. 12, 13 og 15
- ▶ Bistå kommunane ifm. planarbeid, hørings svar o.l.
- ▶ Ansvar for kontrakt med kommunal slamtømmeordning
- ▶ Vassområdekoordinator for Vassområde Hallingdal

Veien fram til felleskontor

- 2004 Revidering av forskrifta, kommunen fekk meir ansvar
- 2007 Forureiningsforskrifta tredde i kraft
- 2012 Forprosjekt: «VA i spredt bebygde områder 2012-2013»
- 2013 Prosjekt: «VA i spredt bebygde områder samarbeid i Hallingdal»
 - Utreide moglegheitene for samarbeid i Hallingdal
 - Juridisk grunnlag
 - Vassforvaltning
 - Kompetansebehov
 - Investeringsbehov
 - Gjennomgang av moglege samarbeidsformer
 - Forslag til framtidig organisering

Kommunesammenslåing?

Vegen fram til felleskontor

2017– initiativ til å ta prosjektet vidare: saksbehandlerne i kvar kommune gjorde ein enkel kapasitetsberegning for tilsyn

2018 – Ressursbehov tas vidare opp

Teknisk leiarforum

Rådmannsutval

Regionrådet

2018/2019 – Faggruppe underlagt teknisk leiarforum utarbeidar oppdatert prosjektrapport

▶ Prosjektrapport ferdig sumar 2019

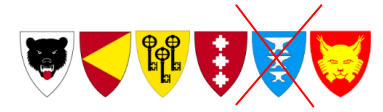

Prosjektrapport

Felles kontor for spredt avløp og
Vannområde Hallingdal

Veien fram til felleskontor

- ▶ Høst 2019 Behandla av TLF og rådmannsutval
- ▶ November 2019 Behandla i kommunestyrene
- ▶ November 2019 Vertskommuneavtale signert
- ▶ Desember 2019 Utlysing av stillingar
- ▶ Februar 2020 Nytilsetting
- ▶ Mai 2020 Overtatt saksbehandling i deltakarkommunane

Prosjektrapport

Felles kontor for spredt avløp og
Vannområde Hallingdal

Hallingdal – én region

- ▶ Regionråd, Teknisk Leiarforum, Rådmannsutval
- ▶ Uformelle samarbeid/faggrupper: byggesak, plan, landbruk, VAR
- ▶ Det er etablert fleire felles fagsystem som me meinte ville gjera samarbeid på tvers av kommunegrensene enklare:
 - ▶ Felles IKT i Hallingdal
 - ▶ Sak/arkivsystem
 - ▶ Gisline - kartforvaltningsverktøy
 - ▶ KOMTEK - database for anleggs- og slamtømmeregistrering, gebyr mm.
 - ▶ Kommunal tømmeordning - felles forskrift i Hallingdal

Hvorfor vertskommuneavtale?

- Uformelt samarbeid – personavhengig og forvitrer over tid.
- Oppgåvefelleskap ble vurdert av jurist som lite hensiktsmessig – ment for mindre omfattende oppgaver
- IKS – kommunestyrene får mindre innflytelse (omfattende å etablere og strategisk vanskelig. Hadde vært uttrykt politisk misnøye med IKS kor kommunestyrene «mistar kontrollen»)
- Vertskommunesamarbeid ble vurdert til den mest aktuelle samarbeidsforma.
- Det gir et forpliktande samarbeid med delegert myndighet for vedtak innanfor lovverka.
- Samlar fagmiljøet
- Kommunane beholder styringa: prinsipielle saker og gebyr
- Vertskommunesamarbeid kan nyttas både for lovpålagte og ikkje lovpålagte oppgaver. Samarbeidet kan etablerast ut frå et ønske om rasjonaliseringsgevinst, men kanskje særleg for å dekke behovet for tilgang til faglig kompetanse.
- Økonomisk har dette blitt betre for kommunane, me får også prioritert dei oppgåvene som før vart skyvd til sides.

Oppstart - 2020

- ▶ Januar 2020 – Utlysning – Tilsetting
 - ▶ Leiar vart tilsett 50%
 - ▶ Vassområdekoordinator 50%
 - ▶ To av stillingane vart vidareført (Ål og Hemsedal) 100% og 50%
 - ▶ 2 nye stillingar for tilsyn og saksbehandling 2 x 100 %
- ▶ Februar 2020 – Oppstart
 - ▶ Stillingane som ble vidareført
 - ▶ Opplæring av ny tilsette
 - ▶ Dele erfaring
 - ▶ Vidareføre rutinar

Oppstart - 2020

- ▶ Covid i 2020, skapte utfordring med etablering av kontoret
- ▶ Omorganisering 2021
- ▶ Status 2024
 - ▶ Leiar (50%)
 - ▶ Vassområdekoordinator 50%
 - ▶ 5 stillingar som jobbar med tilsyn
- ▶ 2021/2022 – Lage rutinar, system og komme godt i gong med tilsyn
- ▶ 2023 – Kontoret var endeleg godt etablert
- ▶ 2024 – Sommarhjelp for tilsyn og kartlegging

Ansvarsområde

- ▶ Kap. 12 – Tilsyn og saksbehandling
- ▶ Kap. 13 – Tilsyn og saksbehandling
- ▶ Kap. 15 – Tilsyn og saksbehandling
- ▶ Forureiningslova (Hovudsakeleg knytt til avløp)
- ▶ Slamtømmekontrakt
- ▶ Vassområdekoordinator for Vassområde Hallingdal
- ▶ Vass og avløpslova
- ▶ Rettleiing av kommunane angående arbeid med vassforskrifta

Rutinar og internarbeid

- ▶ Tilsette har fått tildelt ansvar for ''sin'' kommune
 - ▶ Kontakt person mellom kontor og kommune
 - ▶ Saksbehandling
 - ▶ Publikum kontakt
 - ▶ Organisere tilsynet for sin kommune
- ▶ Kap. 13 - 100% stilling (80% tilsyn – 20% saksbehandling)
 - ▶ Stort fagområde som det er fornuftig følgje opp uavhengig av kommunegrense
- ▶ Avdelingsleiar
 - ▶ Ansvar for økonomi, administrative, fagansvaret. Osv.

Saksbehandling

- ▶ Delegert frå kommune og ned til kontoret
 - ▶ Førar sakar for kommunane - I kommunens sak/arkiv system
- ▶ Tilsette behandlar saker i sin kommune
- ▶ Politiske saker blir behandla i gjeldande kommune
- ▶ Klage eller dispensasjon blir behandla i dei politiske utvala
 - ▶ Det var utfordring med ulike politiske "haldningar"
 - ▶ Etter at tilsynsplan er politisk forankra, er det meir samstemt om arbeidet i dei ulike kommunane.

Slamtømming

- ▶ Oppfølging av kontrakt for slamtømming
 - ▶ Bindeledd mellom kommune og entreprenør
- ▶ Utarbeida kravspesifikasjonen for anbodet
 - ▶ Bilder før og etter tømming er eit nytt punkt
 - ▶ Får dokumentert avløpsanlegg på ein god måte
 - ▶ Kartlegging og oppdatering av anleggsinfo går raskare
- ▶ Kontakt person på vegne av kommunane ved spørsmål vedrørende slamtømming
- ▶ Kommunane signera kontrakt og er juridisk ansvarleg

Tilsyn

- ▶ Tilsynsplan er politisk forankra i alle kommunestyraane
 - ▶ Setter føringar for korleis me skal gjennomføre opprydding med spreidd avløp.
- ▶ Område kartlegging av spreidd avløp jf. handlingsplan
- ▶ KomTek brukast som database for anlegg
- ▶ Kommunekart proff som kartdatabase
- ▶ Tilsyn med kap. 12 anlegg
 - ▶ Årleg gebyr for kvart anlegg, fører rekneskap med timebruk for å sikre sjølvkost
 - ▶ Totalt ca. 6000 anlegg som me skal føre tilsyn med. Her er ca. 50% eldre enn 1998
 - ▶ Litt over 8000 anlegg som er omfatta av slamtømmekontrakt
 - ▶ Ca. 300 millioner i investeringskostnad for opprydding i spreidd avløp

Tilsyn

- ▶ Tilsyn med kap. 13 anlegg
 - ▶ Frå starten var det gebyr etter medgått tid, endra i 2024 til årleg gebyr
 - ▶ Har ca. 100 kap. 13 anlegg.
 - ▶ Ca. 80% stilling som jobbar kun med tilsyn for kap. 13
 - ▶ Målet er at alle kap. 13 anlegg før 2007, skal tilfredsstillere krav sett i forskrift innan 2027-2033
 - ▶ Grunna nytt EU direktivet står ein del anlegg på vent
 - ▶ Hallingdal er hytte-/turistområde, derfor stor sesongvariasjon i belastning
 - ▶ Tilsyn etter risikovurdering
 - ▶ Alder
 - ▶ Resipient
 - ▶ Type anlegg, infiltrasjon, prefabrikkert eller plassbygd
 - ▶ Storleik på anlegget, PE

Vassområdekoordinator (VOK)

- ▶ 50% stilling
- ▶ Vassområde Hallingdal omfattar 8 kommunar (Hol, Krødsherad og Modum i tillegg til ansvarsområde for KAV)
- ▶ I Hallingdal er dei tre største påverkingane avløp, jordbruk og vasskraft
- ▶ VOK følgjer opp arbeidet med vassforskrifta i vassområdet
- ▶ Innhenting av informasjon frå kommunane, og hjelp, rettleiing og støtte til kommunen sitt arbeid med vassforskrifta
- ▶ Overvaking, tiltak (landbruk)
- ▶ Sekretær for vassområdeutvalet (ordførarane i kommunane), administrativ gruppe (TLF +Krødsherad) og faggrupper
- ▶ Fungerer som eit kontaktpunkt mellom kommunane og Vassregionmyndigheiten (Viken FK)/ Statsforvaltaren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus)

Gebyr - Sjølvcost

- ▶ Gebyr for saksbehandling skal dekke inn faktiske kostnader, sjølvkost
- ▶ Arbeidet som blir gjennomført er 100% gebyr finansiert, med unntak...
 - ▶ Forvaltningslova, som ikkje kan gebyrfinansierast via sjølvkost
- ▶ Gebyret blir fakturert frå kommunane
- ▶ Gebyr finansiering av saksbehandling
 - ▶ Førar timar for sikre rett gebyr
 - ▶ 12 sjølvkostområdar 2 pr. kommune + slam + kap. 13
 - ▶ Timeføring på kort enkelt ''prosjekt''
 - ▶ Likt gebyr for alle kommunane
- ▶ KAV krevjar refusjon 2 gongar i året frå kommunane

Kostnad

- ▶ Tilsynsgebyr for kap. 12
 - ▶ I dag har me 375,- pr. anlegg – bør ligge på 500,-
 - ▶ Positivt fond gjer at me må senke gebyret jf. sjølvkost
- ▶ Tilsynsgebyr for kap. 13
 - ▶ 2750,- for minste anlegga (50-100pe), aukar gradvis opptil 16000,- i årleg gebyr (1500-2000PE)
- ▶ Saksbehandlingsgebyr
 - ▶ 4800,- i dag for utslepp- og igangsettingsløyve, bør nok ligge på rundt 7000,-
- ▶ Kap. 15 etter medgått tid
 - ▶ Timepris kontor er 800,- (positivt fond)

Kostnad

▶ Fond tilsyn

- ▶ Fører timer i kor enkelt kommune, dette vil danne grunnlaget for sjølvkost.
- ▶ Tilsyn vil deretter bli prioritert utifrå fondets storleik.
- ▶ Kap. 13 – fører timer samla uavhengig av kommunegrense, med 100 kap. 13 anlegg

▶ Saksbehandling

- ▶ Førar timer i kor enkelt kommune, men her blir timane ført saman for danne grunnlaget for gebyrets storleik.

▶ Sjølvkost

- ▶ Kanskje det mest utfordrande i oppstarten ved oppretting av felleskontor
- ▶ Har nytta Momentum dei første åra, no tek me alt sjølv.

Utfordringar

- ▶ Få tid til opplæring
 - ▶ Ikkje ta på seg for mange oppgåver på kort tid, men kan vera vanskeleg å forsvare tilsynsgebyret overfor publikum/kommune dersom ein ikkje leverar
- ▶ Sikre fagkunnskap
 - ▶ Avgrensa med kurstilbod – erfaring innan felt arbeid
 - ▶ Sikre fagleg leiing, anten ved at avdelingsleiar har fagleg kompetanse, eller ha fagansvarleg ved kontoret
- ▶ Endre praksis i kommunar
 - ▶ Det har vore ulike krav til prosjektering og utføring i kommunane. Kontoret jobbar for å ha like retningslinjer i kvar kommune
 - ▶ Politikarane i dei ulike kommunane såg ulikt på korleis det skal gjennomførast
- ▶ Gebyr og finansiering – Budsjett - Sjølvkost
 - ▶ Få like gebyr i kvar enkelt kommune
- ▶ Sette seg inn i alt juridisk som omfattar alle lovverk som kontoret jobbar med. Burde vore meir kurs/samling innan området
- ▶ Få kommunane/politikarane til å sjå ansvaret me har som kommune

Positivt

- ▶ Robust fagmiljø
- ▶ Enklare på sikt å rekruttere gode fagfolk, ikkje minst få dei til og bli
- ▶ Tryggare i saker der det er økonomiske konsekvensar for eigar, kunne diskutere med kollegaer før ein fattar vedtak
- ▶ Får fagområdet ''vekk'' frå kommunen si driftsavdeling. Sikrar rett behandling i saker der kommunen er anleggseigar for eksempel kap. 13 anlegg, kommunale kap. 12.
- ▶ Fokus på tilsyn og saksbehandling, tidlegare har det vore ein % stilling av byggesak.
 - ▶ Ofte blir ein pålagt andre oppgåva, og mistar fokus på tilsyn
- ▶ Opprydding i spreidd avløp
- ▶ Sikrar saksbehandling ved sjukdom, ferie eller anna fråvær.
- ▶ Sikrar god opplæring når det blir utskifting av tilsette
- ▶ Økonomisk positivt for innbyggjarane og kommunane
 - ▶ Sikrar at rett person får kostnaden for spreidd avløp

Takk for meg

KAV – Hallingdal

KOMMUNALT AVLØPSTILSYN OG VASSFORVALTNING